

prima instanță: Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău - M. Murguleț
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău- L. Bulgac, D. Manole, G. Dașchevici

ÎNCHEIERE

27 decembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecători

Oleg Sternioală
Dumitru Mardari, Dumitru Visternicean

examinând admisibilitatea recursului declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Chetreanu Elena împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la repararea prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la examinarea în termen rezonabil a cauzei, împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 29 iunie 2017,

c o n s t a t ă :

La 22 februarie 2016, Chetreanu Elena a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la repararea prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la examinarea în termen rezonabil a cauzei.

În motivarea cererii de chemare în judecată a indicat, că la sfârșitul anului 2006 a inițiat un proces de divorț cu soțul său Chetreanu Petru, care s-a finalizat în luna iulie 2010 cu hotărâre de desfacere a căsătoriei, fără a fi soluționată și chestiunea partajării averii comune în devălmășie.

Până la adoptarea hotărârii cu privire la divorț, în scopul de a micșora artificial cota-parte în capitalul social (statutar), Chetreanu Pentru, membrul SC „Jacob” SRL a convocat la 24 noiembrie 2006 adunarea extraordinară a membrilor societății, la care s-a decis majorarea capitalului social (statutar) al întreprinderii, de la 5 400 lei la 35 000 lei.

Menționează, că la 24 noiembrie 2006, într-un mod distinct de cererea de divorț, a înaintat o cerere în judecată privitor la partajarea averii comune în devălmășie, - parte din SC „Jacob” SRL.

Instanța a emis inițial o încheiere prin care nu a dat curs cererii din motivul neachitării taxei de stat, însă apoi instanța și-a declinat competența. Ulterior, instanța de apel a decis, că examinarea cererii este de competența Judecătoriei Centru, mun. Chișinău, dar instanța de fond a emis o hotărâre prin care a scos cererea de pe rol pe motiv că reclamanta, Chetreanu Elena nu s-a prezentat la proces.

Încheierea de scoatere a cererii de pe rol nu a atacat-o, dar a depus o altă cerere prin care a solicitat anularea procesului-verbal al adunării generale a SC „Iacob” SRL ca fiind unul simulat - adică cu scopul de a ascunde diminuarea cotei-părți din societate -proprietate comună în devălmășie și partajarea averii comune, în temeiul art. 150 Cod civil, solicitând o compensare a echivalentului bănesc proporțional cu ½ din valoarea activelor întreprinderii și a valorii afacerii.

A mai menționat, că procesul pe cauza civilă pornit în baza cererii din 07 iulie 2008 a derulat în două seturi de proceduri a câte trei grade de jurisdicție, adică parcurgând de două ori calea instanței de fond, Judecătoria Centru – Curtea de Apel Chișinău – Curtea Supremă de Justiție a RM din 13 martie 2016.

Totodată, menționează că, în primul set de proceduri la Judecătoria Centru, mun. Chișinău cererea reclamantei a fost examinată 1 an, 5 luni și 15 zile.

Prin încheierea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 28 august 2008, nu s-a dat curs cererii.

Prin încheierea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău 22 august 2008, a fost aplicat sechestru asupra casei de locuit situată în mun. Chișinău, or. Codru, str. Molocanilor 21.

Prin hotărârea din 22 decembrie 2009, acțiunea înaintată de Chetreanu Elena cu privire la anularea procesului-verbal al adunării generale extraordinare a SC ”Iacob” SRL din 24 noiembrie 2006, obligarea Camerei Înregistrării de Stat să anuleze modificările generate de acesta restabilind situația SC ”Iacob” SRL la starea de până la 24 noiembrie 2006, anularea contractului de vânzare-cumpărare din 24 aprilie 2000 a imobilului situat în mun. Chișinău, or. Codru, str. Molocanilor 21, ect.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 25 mai 2011 s-a respins apelul declarat și s-a menținut hotărârea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 22 decembrie 2009.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 25 ianuarie 2012, s-a admis recursul declarat, s-a casat integral decizia Curții de Apel Chișinău din 25 mai 2011 și hotărârea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 22 decembrie 2009 și s-a restituit cauza spre rejudecare la Judecătoria Centru, mun. Chișinău, de un alt complet de judecată.

Prin hotărârea Judecătoria Ggrigoropol din 18 mai 2015, acțiunea reclamantului Elena Chetreanu , s-a respins acțiunea reclamantei privind anularea procesului verbal al adunării generale extraordinare a SC ”Iacov” SRL.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 29.10.2015 apelul a fost respins, cu menținerea hotărârii pronunțate de prima instanță la 18 mai 2015.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 23 martie 2016 recursul declarat de Chetreanu Elena a fost considerat inadmisibil.

În rezultat, indică că procesul intentat în baza cererii înaintate la 07 iulie 2008 a durat 7 ani, 8 luni și 16 zile și i-a fost atribuită suma de 899 lei, iar un astfel de proces i-a cauzat prejudiciul material și moral.

Solicită Chetreanu Elena, recuperarea prejudiciului moral în sumă de 105 000 lei și încasarea prejudiciului material cu titlu de cheltuieli de judecată pentru asistența juridică acordată în sumă de 5 000 lei.

Prin hotărârea Judecătoriai Buiucani, mun. Chișinău din 01 decembrie 2016 acțiunea înaintată de Chetreanu Elena a fost admisă parțial, fiind dispusă încasarea de din bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției a despăgubirii pentru încălcarea dreptului la examinarea în termen a cauzei civile nr. 2ra-677/16, în sumă de 20 000 lei cauzat prin încălcarea dreptului la examinarea cauzei în termen rezonabil și încasarea din bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova, în beneficiul Chetreanu Elenei a cheltuielilor de judecată formate din cheltuieli pentru asistență juridică în sumă de 2 000 lei. În rest, pretențiile s-au respins ca neîntemeiate.

Pentru a hotărî astfel, Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău a constatat că în urma încălcării termenului rezonabil la examinarea cauzei Chetreanu Elena a suferit prejudiciu moral, însă suma de 105000 lei solicitată de reclamantă este excesivă. Sub acest aspect instanța a ajuns la concluzia, că în scopul oferirii reclamantei unei satisfacții echitabile a încasat din contul bugetului de stat în beneficiul Chetreanu Elena sumă de 20 000 lei cu titlu prejudiciu moral.

Împotriva hotărârii instanței de fond, la 16 decembrie 2016, Chetreanu Elena a declarat apel, solicitând casarea parțială a hotărârii instanței de fond în partea ce ține de încasarea prejudiciului moral și a dispune încasarea din contul bugetului de stat a sumei de 105000 lei.

La 19 decembrie 2016, Ministerul Justiției al Republicii Moldova a declarat apel, solicitând casarea a hotărârii instanței de fond și emiterea unei decizii prin care acțiunea să fie respinsă integral ca nefondată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 29 iunie 2017, au fost respinse ca neîntemeiate, apelurile declarate de Chetreanu Elena și Ministerul Justiției și menținută hotărârea Judecătoriai Buiucani, mun. Chișinău din 01 decembrie 2016.

La 08 septembrie 2017, Ministerul Justiției al Republicii Moldova a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri, prin care cererea înaintată de Elena Chetreanu să fie respinsă.

În motivarea recursului a indicat că instanța a interpretat în mod eronat legea și în acest sens a aplicat eronat normele de drept material, a apreciat arbitrar probele la dosar, încălcând cerințele art. 432 alin. (4) CPC.

Recurentul Ministerul Justiției a menționat, că Curtea Europeană a Drepturilor Omului în funcție de factorii precum durata tergiversării, miza litigiului, circumstanțele personale ale reclamantului, decide în fiecare caz în parte, dacă este cazul să fie acordat despăgubire pentru dauna morală sau dacă simpla constatare a violării poate fi suficientă.

Totodată, a relatat că prevederile Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011 nu acordă dreptul în mod automat la prejudiciul moral, în lipsa dovezilor că persoana a suferit un prejudiciu în urma încălcării dreptului garantat de lege. Este important ca reclamantul să motiveze circumstanțele cauzei care justifică acordarea un ei reparații, aceasta să nu fie teoretică și iluzorie.

În acest context recurentul s-a referit și la prevederile art. 1423 din Cod civil, care prevede că, mărimea compensației pentru prejudiciul moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice cauzate persoanei vătămate, de gradul de vinovăție al autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, și de măsura în care această compensare poate aduce satisfacție persoanei vătămate. Caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice le apreciază instanța de judecată, luând în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, precum și statutul social al persoanei vătămate.

Consideră recurentul că instanța de apel neîntemeiat a menținut hotărârea primei instanțe, care nejustificat a dispus recuperarea prejudiciului moral în cuantum de 20 000 lei, or în acest caz au fost aplicate eronat normele de drept material și pricina în speță nu a fost examinată sub toate aspectele și cu o apreciere eronată a probelor anexate la dosar.

Recurentul mai indică că cuantumul prejudiciului moral determinat de către instanțele judecătorești este excesiv și vădit disproporțional în corelație cu sumele acordate de Curtea Europeană în spețe similare.

În conformitate cu art. 434 CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

După cum denotă din actele cauzei copia deciziei integrale a instanței de apel din 29 iunie 2017, a fost expediată participanților la proces la 17 iulie 2017, sub nr. 11971-4, fapt reflectat în scrisoarea de expediere, însă la materialele cauzei careva dovezi în vederea recepționării copiei deciziei lipsesc (f.d.137).

În consecință, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recurentul Ministerul Justiției al Republicii Moldova s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 08 septembrie 2017, împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 29 iunie 2017, în termen.

La 27 noiembrie 2017, Chetreanu Elena prin intermediul reprezentantului, avocatul Țurcan Vasile a depus referință asupra recursului declarat de către Ministerul Justiției al Republicii Moldova, solicitând de a declara recursul inadmisibil.

Examinând temeiurile recursului declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi declarat inadmisibil, din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

În conformitate cu art. 432 alin. (2) CPC, se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească: nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată; a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată; a interpretat în mod eronat legea; a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

În conformitate cu art. 432 alin. (3) CPC, se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care: pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei; pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată; în judecarea pricinii au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului; instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces; în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată; hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Alin. (4) al articolului menționat prevede că, săvârșirea a altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, este declarativ și nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3), (4) CPC, care să justifice afirmația de ilegalitate a deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe.

Prin urmare, alegațiile invocate în recurs nu indică încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de

către instanța de apel și prima instanță, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3), (4) CPC.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă că „... art. 6 paragraful 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale nu impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes” (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

Astfel, reieșind din considerentele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, 431 alin.(2), art. 433 lit. a), art. 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e

Recursul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Oleg Sternioală

judecători

Dumitru Mardari

Dumitru Visternicean